RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL
N° 3288

NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2373 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ HAI 16 và THỨ BA 17 FEVRIER 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi)	Trung Bắc Chủ Nhật (Hanoi)	Trung Bắc Tân Văn (Hanoi + Chủ Nhật)	Bắc kỳ và Trung kỳ	Nam kỳ và ngoại quốc
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	8$60	12$00
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$20	3$30	6$00
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur: 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 s la ligne
Annonces judiciaires et légales . . 1 s 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy cái tục hủ nên sửa đổi

Người mình bây giờ, kiến văn đã rộng rãi, tư-tưởng đã thay đổi, mà xét ra vẫn còn nhiều cái cổ tục lưu truyền rất là vô ý-thức mà trở ngại đến công việc cũng nhiều, tức như tục làm công việc gì cũng hay chọn ngày, và việc dựng vợ gả chồng thì hay xem tuổi và tính ngày sinh tháng đẻ của hai người trẻ ấy.

Trước hay nói cái tục chọn ngày ở nước ta: nguyên xưa nhà Chu có đặt ra chức thái-sử, phàm trong nước có công việc lo lớn, như là việc binh binh và việc tế-tự vân vân, thì giao cho quan thái-sử chọn ngày, đó chẳng qua là cái ý người xưa cẩn-trọng mà làm như thế. Về sau các nhà số học mới nhân thế mà làm ra những sách xem ngày, như là sách Ngọc-hạp, sách Xu-cát vân vân, cách kén chọn lại càng khó mà càng phiền. Lại ngay như quyền lịch hàng năm của triều-đình ban ra, cũng có biên chép những cách chọn ngày, nào là ngày nọ tốt, ngày nọ xấu, ngày nay nghỉ việc này, ngày kia bắt nghỉ việc kia, mà cái tục chọn ngày ở dân gian lại càng thịnh hành lắm. Người mình đã kém cái sức tự trị, lại sẵn có lòng mê tín, cái lòng tin cậy ở tài lực của mình thì ít, mà lòng trông mong ở số phận của mình thì nhiều, vì thế mới hay tin tưởng bậc huyền, mà sinh ra những cái cử-động vô lý. Phàm định làm việc gì, hễ hơi có chút quẩn-bệ là nói đến chuyện chọn ngày, thường thấy lắm người vì kỳ cảng quá mà sinh ra câu nệ, xem một quyển lịch ta không đủ, lại còn tìm hết sách nọ sách kia, nào là xem tuổi, nào là tính sao, lựa chọn lôi thôi, thường lắm lúc hại công trễ việc. Không nghĩ rằng làm việc gì cũng thế, được hay hỏng lại cốt tại người. Vì như sự buôn bán, thì cốt ở cái lòng thành tín, cái sự lịch duyệt, tính toán cho giỏi, bốn bẩu cho mau, thì tự khắc đủ sức đua tranh mà mong có cơ phát đạt, còn đến cái ngày khai trương, thì ngày nào cũng là ngày, tháng nào cũng là tháng, có ngày nào là ngày lành, tháng nào là tháng tốt, có quan-hệ đến sự buôn bán phát đạt hay là thất bại, mà phải kén chọn cho thêm phiền mà lại sinh ra nhiều điều bất tiện.

Còn đến việc dựng vợ gả chồng cho con cái là một việc rất quan-hệ trong đời người, thì sự kén chọn cố nhiên là phải tính tường lắm, nhưng không phải là cái tục kén chọn viển vông như những chuyện ta thường thấy đâu. Thường có lắm người vì cái lòng tin số-phận quá sâu, mà đến chuyện lựa rể chọn dâu, lại hình như có riêng một cái mục-đích: cho được môn đương hộ đối, nơi lành giống tốt, hay là học-hành giỏi, tính nết tốt đã đành, mà cốt nhất là phải xét xem tuổi người con giai và người con gái có hợp nhau không? giờ sinh tháng đẻ của hai người có không xung khắc nhau không? Xét cái tâm lý của những người ấy, thì hình như vợ chồng người ta mà được trọn đời xin, song không cho cái khoản nước Đức xin đã là tối-huệ-quốc.

Nước Pháp với nước Xiêm

Ngày 9 tháng này quan Herriot và hoàng-thân Charoon đã ký bản giao-ước Pháp-Xiêm. Trong các khoản giao-ước, có khoản nói hai nước cam đoan không nước nào xâm phạm đến đường cương-giới của nước kia, ai nước cũng bãi đồn hải quân lính về một phần ở đường cương-giới, và thương hoặc có xảy ra sự phân tranh thì sẽ nhờ tòa thẩm-phán quốc-tế xử đoán.

Nước Pháp công nhận cho nước Xiêm cái quyền tự trị về đường quan-thuế và cái quyền tự-do hành-động đối với việc buôn bán của người Pháp, song khi nào liệt quốc có công nhận cho nước Xiêm các quyền lợi ấy, thì nước Pháp mới công nhận cho nước Xiêm. Nước Xiêm công nhận cho người Pháp cái quyền tạm đất cát ở nước Xiêm. Người Pháp không được hưởng cái lĩnh-sự tài phán quyền nữa, song những người có việc quan thiệp với các tòa thẩm-phán sẽ được bảo chứng chắc chắn.

Hội-đồng bài trừ nha-phiến

Hội-đồng bài trừ nha-phiến vẫn bàn bản án văn về việc chế nha-phiến. Sir Malcolm và M Délévigne sẽ soạn tờ trình.

Việc ở phần Maroc của Tây ban-nha

Bọn Thổ-phỉ ghích đã tới gần miền trung Lộ. Nay mai sẽ đánh nhau.

Việc mỏ nổ ở Dortmund

Đã tìm được xác 119 người. Còn thiếu độ 12 hay 14 người. Các tử thi có vết bỏng. Phần nhiều bị chết ngạt.

Bệnh tịch mấy phi-tướng bị ngã

Đại-úy Vuillemin đã hồi khỏe. Bệnh tình Pardoux và Kuecht cũng khá.

Âu-châu điện-tin

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 14 Février 1925

Cuộc hội-nghị Pháp Đức

Báo *Journal* đăng tin rằng các nhà giám-định Pháp lại cuộc hội-nghị Pháp-Đức đương bàn định để ưng thuận mấy khoản của đại-biểu Đức xin, song không cho cái khoản nước Đức xin đã là tối-huệ-quốc.

Nước Pháp với nước Xiêm

Ngày 9 tháng này quan Herriot và hoàng-thân Charoon đã ký bản giao-ước Pháp-Xiêm. Trong các khoản giao-ước, có khoản nói hai nước cam đoan không nước nào xâm phạm đến đường cương-giới của nước kia, ai nước cũng bãi đồn hải quân lính về một phần ở đường cương-giới, và thương hoặc có xảy ra sự phân tranh thì sẽ nhờ tòa thẩm-phán quốc-tế xử đoán.

Nước Pháp công nhận cho nước Xiêm cái quyền tự trị về đường quan-thuế và cái quyền tự-do hành-động đối với việc buôn bán của người Pháp, song khi nào liệt quốc có công nhận cho nước Xiêm các quyền lợi ấy, thì nước Pháp mới công nhận cho nước Xiêm. Nước Xiêm công nhận cho người Pháp cái quyền tạm đất cát ở nước Xiêm. Người Pháp không được hưởng cái lĩnh-sự tài phán quyền nữa, song những người có việc quan thiệp với các tòa thẩm-phán sẽ được bảo chứng chắc chắn.

Hội-đồng bài trừ nha-phiến

Hội-đồng bài trừ nha-phiến vẫn bàn bản án văn về việc chế nha-phiến. Sir Malcolm và M Délévigne sẽ soạn tờ trình.

Việc ở phần Maroc của Tây ban-nha

Bọn Thổ-phỉ ghích đã tới gần miền trung Lộ. Nay mai sẽ đánh nhau.

Việc mỏ nổ ở Dortmund

Đã tìm được xác 119 người. Còn thiếu độ 12 hay 14 người. Các tử thi có vết bỏng. Phần nhiều bị chết ngạt.

Bệnh tịch mấy phi-tướng bị ngã

Đại-úy Vuillemin đã hồi khỏe. Bệnh tình Pardoux và Kuecht cũng khá.

Tin Trung-hoa

Cuộc hội nghị thiên-hậu

Hương cảng ngày 10 février 1925

Cuộc hội-nghị thiên-hậu nhân vì chưa thảo xong qui tắc nên lại hoãn đến ngày 9 février này. Phùng-ngọc-Tường xin cho Trương thiện-Tăng làm hội trưởng. Nhưng Trương-thiện-Tăng lại cũng lĩ Lâm trưởng-Dân, Thang-Y Hồ-Thiếu tranh nhau làm phó hội-trưởng, nghỉ nhường chức chánh hội-trưởng cho Vương-sĩ-Trân. Nghe đâu đã quyết định cử Triệu-nhĩ-Tốn làm hội-trưởng.

Tịn Phùng-ngọc-Tường

Hương-cảng ngày 10 février 1925.

Phùng-ngọc-Tường đã nhận chức tây-bắc biên phòng đốc-biện, nhưng hôm mới đây bỗng có một đoàn quân của Phùng ở Trương-gia-loan kéo về Bắc-kinh. Người ta đều lấy làm lạ.

Việc ngoại giao

Hương-cảng ngày 10 février 1925.

— Ngoại giao đoàn có kháng nghị với bộ ngoại giao rằng công-học giới ở Quảng-đông dám cưỡng bách các giáo-đồ phải bỏ giáo, vậy xin bộ ngoại giao phải tìm cách đối phó ngay.

Vì có kẻ muốn đem binh cộng xuống ở Thượng-hải để áp chế nước ngoài mà vay tiền. Bộ ngoại giao có tư cho Công-sứ đoàn rằng cái quyền sở-hữu về xưởng ấy là thuộc về chính-phủ trung-ương, bất luận người riêng nào đến không được đem để áp mà vay tiền.

Tự do diễn đàn

Việc học ở thượng-du

Tôi vẫn nhớ mang máng trong báo T. B. T. V. mấy tháng trước đây có bài phàn nàn về nỗi học-trò Thái rất lười biếng, nên việc học không được tấn tới lắm. Ký-giả xin bẩm động tỉnh và xin nói thêm mấy lời sau này cho rõ nỗi khổ tâm của các nhà giáo-dục đã có dịp «may mắn» được dạy qua các [illegible] du khỏi mang tiếng không làm hết phận sự.

Nỗi rằng người Thái lười biếng không cần học cũng quá đáng mà bảo chắm chỉ thì kỳ giả đây không dám chắc. Tuy nhiên ở đâu cũng có kẻ lười người chịu khó, song người Thái phần siêng năng ít, không nhác nhiều.

Biếng nhác vì mấy lẽ sau này: 1° Không biết tiếng 2. Hay nghỉ học. Bởi không biết tiếng nên bài học thầy dạy và ít nghĩa cho họ, ở không hiểu hết mà mất cả cái hứng thú học đi mới nhà ra chăn nẫn. Cũng có khi nhiều người biết tiếng ta nhưng cũng không biết mấy. Muốn tránh khỏi điều bất tiện đó, nhà cần lấy những người học-trò Thái đã có bằng sơ-học để dạy các lớp đồng-ấu ở các trường học rồi hãy cho lên lớp trên.

Kỳ giả thấy ở tỉnh Sơn-la có mấy ông giáo biết nhiều tiếng Thổ nên học-trò của ông xem ra tấn tới lắm, như thế đủ chứng rằng thầy với học-trò hiểu tiếng nhau, tại việc học mới có kết quả tốt được.

Còn về sự học-trò hay nghỉ cũng có cớ bởi họ lười biếng thật, nhưng cũng còn vì cớ khác nữa.

Nguyên người Thái ham cúng bái, bởi tin rằng yên đau đớn tại «ma từng» hoặc «ma nhà» làm cho thành bệnh, nên mỗi khi trong nhà họ có người đau yếu, hoặc vì việc gì phải cúng bái thì họ cũng xin nghỉ, thường cha mẹ đến xin phép cho con nghỉ nửa, một năm tính ra có người nghỉ đến sáu, bảy mươi buổi học, có phần hơn nữa. Đi học được mươi ngày lại nghỉ giảm bảy ngày. Khi hết nghỉ đến học, thầy hỏi bài học trước thì quên cả. Như thế chữ ấy lại già thầy, còn tài nào dạy cho họ mau biết được.

Có khi nghỉ không xin phép, nghỉ chán rồi muốn đến thì đến, thầy có quở phạt bảo là ác, đem lòng oán trách. Có người nghỉ hai ba tháng, quan phụ mẫu đòi gọi bảo cha mẹ họ bắt họ phải đi học họ cũng cứ ẳng nghe. Như thế đủ ông thấy có tài giáo-dục đến đâu cũng không sao nhồi cho vào óc họ được. Kỳ-giả vừa được tiếp một ông giáo trường kia nói chuyện phàn nàn vì học-trò ông có người học sắn ba năm nay, mà bỏ đến mấy chữ cái, cũng chẳng biết, bảo tròn bay méo nữa. Mấy tháng trước kia, khi ông mới đổi về trường đó, ông thấy học-trò mới của ông như vậy, ông đã tưởng thầm các ông giáo trước, có khi vì lười biếng không chịu dạy chúng nó học nên mới đổi tệ như vậy, sau ông ở được hơn bốn tháng nay ông mới hiểu, không phải lỗi tại người giáo-dục mà là bởi học-trò lười biếng hay nghỉ.

Vậy nên tìm cách nào rất nghiêm-khắc để ngăn cấm không cho học-trò nghỉ nhiều thì mới mong việc học ở đây có kết quả tốt đẹp được.

Nếu được các quan phụ mẫu hết lòng đốc thúc dân sự và ông nhà có con đi học hiểu biết việc nghỉ học thiệt hại cho con cháu mình mà đừng nuông chiều chúng nó nghỉ nhiều, thì việc học ở miền thượng-du cũng không đến nỗi chậm tiến như bây giờ vậy.

Minh-khôi, Nguyễn-hữu-Bảy

SỐ TỔNG KÊ MẤY THỨ NẠN Ở PARIS

Các báo tính ra rằng những việc sát nhân trong năm rồi đây ở Paris có giảm. Năm trước xảy ra 191 việc, mà năm mới đây có 123 việc. Các việc ẩu đả có thương-tích thì tăng lên. Năm trước có 208 việc, năm mới rồi lại có 193 việc. Các việc rắn ro cũng thế. Năm trước có 1.3 việc, năm mới rồi lại có 193 việc. Các việc rắn ro cũng là 126.847, mà số [illegible] thì tăng lên 127.107. Về việc cướp của thì cũng thế. Cả việc rắn ro mà lấy tin ra như sau này: Xe-điện: 2.274 việc; xe ô-tô vận tải: 1735 việc; xe ngựa 2.514 việc; xe mô tô và xe de-cars 564 việc; xe ô-tô: 15.847 việc. Trong số 15 847 việc rủi ro về ô-tô ấy, có 92 người chết.

NHÀN ĐÀM

Chơi cái gì mà còn?

Đã gọi là chơi thì chơi cái gì cũng phải hết, chỉ trong lúc chơi là còn, là *sướng*, mà ngoài lúc chơi là khổ là phiền! Kia như hút thuốc phiện, lúc đương sa sẻ thì khoái hết sảy, nhưng sau chỉ còn khói; kia như đi hát, lúc đương tôm các thì vênh biết mấy! nhưng mai phải cắn cơm; mà đại để chơi cái gì cũng vậy, đồng tiền đã bỏ [illegible] chơi cái gì mà còn? Trừng chỉ mua pháo đốt cho là còn thôi! Còn cái gì? Còn được cái xác!...

Cuồng-sĩ

THƠ SÁCH-HỌA

(Họa mấy bài thơ đăng trong số báo ngày 5 février 1925)

Thức đêm

Bỗng nhưng ta có ai ước chi sẻ,
Chợt ngẫn cho đời gã mấy câu,
Khuê-các chị em sao vắng mặt?
Ku đàn oanh ấn lượn đêm thâu!

Nguyễn-thị-Minh-Hiền

Đã ảnh

« Chơi thuyền với bạn »

Hai khách hồng-nhan bạn gái ta,
Con thuyền bể khổ những toan qua,
Sông tình chìm đắm gang tay lái,
Lối hiểm đường ngay bắt chửa ra.

Nguyễn-thị-Minh-Hiền

Ta nực cười thay cái chuyện ta!
Bỉn xưa, tình phượng mới vừa qua,
Trò đời càng nghĩ càng thêm chán,
Rắc rối tơ thừa gỡ chẳng ra.

Trịnh-Ngẫu-Trì

Giải đáp những điều pháp-luật

Bản-quán xin nhắc để các ngài nhớ cho rằng những bài viết hỏi về pháp-luật nên viết một mặt, cũng như các bài khác để cho được tiện việc sắp chữ.

CÂU HỎI. — Hai tháng trước kẻ cướp chúng 7, 8 đứa có giáo có mác vào cướp phá nhà người ta con tôi ở..., có đánh phải một người bị trọng thương và lấy mất nhiều đồ vật và hai trăm đồng bạc. Quan huyện đã cho người về khám hai và có đòi người ta con tôi đến hỏi, thì người ấy con tôi cũng khai thực như thế. Sau quan huyện làm tờ bẩm tỉnh thế nào thì tôi không rõ, chỉ biết rằng nay việc đến tòa án tỉnh xét thì lại hóa ra việc trộm xoàng. Vậy xin ngài làm ơn chỉ bảo cho người ta con tôi phải làm thế nào cho ra việc ấy là việc cướp chứ không phải việc trộm và lấy lại được những của bị mất.

TRẢ LỜI. — Nên làm một cái đơn kể rõ tình đầu kêu quan Chưởng-lý Hanoi, ngài sẽ phái một quan cố vấn ở tòa Thượng-thẩm về xét tận nơi.

CÂU HỎI. — Tôi lấy con gái ông T. t.-B. đã được hai năm nay ở Hà-đông. Cưới xong được ít lâu thì vợ tôi có việc kiện tranh giành với mấy người anh vợ tôi. Này chẳng may vợ tôi chết, thế thì có ít thấy vợ tôi mà kiện lấy phần gia-tài của vợ tôi không? Xin ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi được rõ.

TRẢ LỜI. — Được, vì theo như luật ta thì hai nhiêu tài-sản của vợ, lúc vẫn nhà chồng là chung với tài sản của chồng là một, lúc là của cha chồng. Vậy ông có quyền được kiện mà lấy phần gia-tài của vợ ông.

Tin Nam-kỳ

Đám cháy to ở Chợ lớn

Hồ 5 giờ ngày 13 février vừa rồi ở phố Hàm-tây tỉnh Chợ-lớn là phố tỉnh nhà là có có xảy ra đám cháy rất đỗi quá. Vì ngọn gió thổi mạnh thổi ngọn lửa bốc lên càng dữ, cháy lan ra một dãy nhà dài đến 400 mét ở hai bên bờ kênh Dumont. Lửa cháy lan tràn, dân bà con trẻ nhốn nháo người chạy chậy lội qua kẻnh thì chết đuối nhiều lắm. Sáng hôm nay tính ra mất 20 người chết và 11 người bị thương. Hiện còn đương tìm, chắc còn thấy nhiều người bị hại nữa.

Cả thảy 4.0 nóc nhà bị cháy, thiệt-hại chừng bốn vạn bạc. Hiện 300 người không có chỗ ở. Chính-phủ đã lập tức thi-hành các phương-pháp để cứu nạn dân.

Giúp nạn-dân Bắc-kỳ và Trung-kỳ

Số tiền của xứ Nam-kỳ quyên giúp các nạn dân Bắc kỳ tới nay được là 5).756 $ 71 và cho các nạn-dân Trung-kỳ được là 98 749 $ 17.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 15 độ
15 giờ 16 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, mới tạ		11 42
— nhì,	—	10 50
— ba,	—	9 62
Thóc hạng nhất,	—	6 70
Ấp ngô	—	7 40

Giá học. Kể từ ngày 16 Février 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 75

Phái-bộ Nhật-bản tại Trung-kỳ. — Phái-bộ Nhật-bản đã tới Huế ngày 12 janvier hồi 6 giờ chiều. Trong hành trình ở miền bắc Trung-kỳ đều được về sự Hoàng-thân và các phái-viên Nhật-bản lấy sự khoản đãi rất trân-trọng của các quan Công-sứ và nhân dân Pháp Nam làm cảm động lắm.

Sáng 13 hồi 10 giờ 30 các phái-viên bận lễ phục vào đa-tạ nội yết-kiến đức Khải-định. Hoàng-thượng tiếp phái-bộ Nhật-bản tại điện Kiến các sơ-hữu. Lúc phái-bộ ở trên Khánh sơ đi thì có linh khố xanh đứng bồng súng chào. Nhân dân kéo đến xem đông lắm. Hoàng-thượng, Hoàng-thân Yamagata, quan đại sứ Claudel và quan Khâm-sứ đều có đọc chúc từ, mong rằng tình thân ái của đại-

cường quốc Nhật-bản với quí bảo-hộ Lang-sa n ỗi ngày mỗi thêm kiên-cố. Buổi chiều Phái-bộ có đi xem các cung điện rất kỹ càng. Các phái-viên rất lấy làm ngợi khen các cung điện và các ngự-uyển. Khi đến Khải-định bảo tàng viện thì những nhà chuộng mĩ thuật Việt-Nam lấy làm ngợi khen bảo tàng viện ấy lắm, M. Gras là hội-trưởng hội-đồng quản-trị nhà bảo-tàng ấy ra nghênh tiếp phái-bộ, rồi mời Hoàng-thân cùng các phái-viên ký vào quyển kim-thư. Quan Bác-sĩ Gaide là hội-trưởng hội Đô thành hiếu cổ (Amis du vieux Huế) cũng mời các phái-viên ký vào kim thư và có tặng mỗi ông một tờ kê những điều ghi nhớ của Nhật tại Fa-foo (Quảng-nam) Rồi phái-bộ ra chơi Vọng hải đài là nơi phong cảnh rất đẹp và có xơi nước ở đó. Buổi tối Hoàng-thượng đãi yến, yến xong có cuộc ca-nhạc.

Cả ngày 14 février, các Phái-viên đi xem các lăng tẩm, những phong-cảnh đẹp ở chung quanh kinh thành, các ngài có dừng lại ngắm nghía hồi lâu. Hoàng-thân Yamagata có đặt một vòng hoa ở đài kỷ-niệm chiến sĩ trận vong và có gửi quan Khâm-sứ một nghìn đồng để giúp các nhà bị nạn bão lụt ở Trung-kỳ.

Buổi tối hôm ấy, tại phủ Khâm-sứ có đãi tiệc, quan Khâm-sứ và Hoàng-thân đều có đọc diễn-văn. Bài của Hoàng-thân Yamagata rất là thân-ái khiến cho các quan dự tiệc đều phải cảm-động.

Thành-phố Huế cũng có đặt tiệc khoản-đãi Phái-bộ. Quan Công-sứ Thừa-thiên Colombon cùng với các quan chức và các nhà thân-thương ở Huế có tặng Hoàng-thân một quyển kim-thư để làm kỷ-niệm những ngày Phái-bộ đã qua Huế. Quan đại-sứ Claudel có ngợi khen việc cải lương mỹ-nghệ Việt-Nam là việc Hoàng-thượng rất chú ý đến.

Phái-bộ đã từ biệt Huế ngày 15 février. Trong mấy ngày Phái-bộ ở Huế thì trời rất tạnh ráo và quang đãng.

Một bức điện tín của hội Quân-công bội tinh. — Quan Toàn-quyền vì mắc bệnh ghíp (grippe) nhẹ, cho nên ngài không xuống Haiphong dự hội Quân-công bội-tinh (Société des Médailles militaires) được, như lời ngài đã hứa trước. Hội Quân-công bội-tinh được tin ngài se mình thì có điện lên chúc ngài chóng được bình phục và xin ngài nhận lấy tấm lòng biết ơn của hội về sự giúp đỡ của ngài xưa nay và xin gửi lời kính chúc cả quí phu-nhân,

Các hội-viên hội Hữu-ái Đông-pháp vào Vinh. — Nam tước Matsuoki là hội-trưởng hội Hữu-ái Đông-pháp của người Nhật (Amis de l'Indochine) cùng với chín người trong hội ấy đã từ biệt Hanoi tối hôm qua 15 février hồi 9 giờ 15. Các ông đã lên xe-lửa riêng chạy đêm vào Vinh để rồi qua Huế vào Nam-kỳ.

Quan Toàn-quyền có ủy quan phó Toàn-quyền Robin đến chúc mừng các ông hội-viên thượng-lộ bình-an. Các quan chức và các nhà thân thương tây và đại biểu báo-giới có ra ga tiễn chân Nam-tước Matsuoki và các phái-viên đông lắm.

Cuộc diễn-thuyết của người Nhật tại trường Thuốc — Tối thứ bảy vừa rồi nam-tước Matsuoka và quan giáo-sư Goraï có diễn-thuyết tại trường Thuốc, do hội Địa-dư Hanoi mở ra. Các quan đến nghe đông lắm. Có quan Học-chính tổng-trưởng Blanchard de la Brosse, quan Đốc-học trường Bác-cổ Finot, quan phó Chưởng-lý Bourayne, quan Đốc-học Mus, và các quan văn võ cùng các bà Đại-pháp đông lắm, ngồi chật cả đại diễn đài của trường Thuốc. Học sinh trường Cao đẳng thì ngồi cả trong gác trên. Thính giả Việt-Nam ngoài mấy ông đại biểu báo giới chỉ có vài cô giáo và nữ học-sinh thôi.

Thoạt tiên quan Học-chính de la Brosse có nói mấy lời thay hội Địa-dư cảm ơn Nam-tước Matsuoka và giáo-sư Goraï đến diễn-thuyết buổi hôm ấy, trường Cao-đẳng được cái danh-dự cho mượn đại diễn đài để mở cuộc diễn thuyết thì lấy làm cảm tạ lắm.

Ngài giới thiệu nam-tước Matsuoka là con một nhà luật-học có tiếng ở Nhật mới mất trong khi địa chấn vừa rồi. Nam-tước là một nhà giáo sư dạy khoa kinh-tế tại Đại-học-đường Đông-kinh, lại là chân thượng nghị viện có danh tiếng bên Nhật.

Còn giáo-sư Goraï trước đã có học luật nước Pháp tại trường Cao-đẳng Tokio, sau có học tại trường Chính-trị khoa tại Paris, lại làm chủ bút báo *Yomuiri* và trợ bút cho báo *Information d'Extrême-Orient* của Pháp tại Tokio.

Rồi nam tước Matsuoka đứng lên diễn bằng tiếng Nhật mấy câu, đoạn rồi một ông giáo-sư Nhật đọc bản dịch Pháp-văn, nói về cái lỗi chung của hai nước Pháp Nhật không sớm biết kết thân với nhau vì là không biết nhau.

Ông giáo sư Goraï thì diễn về vấn đề xã-hội ở Nhật-bản. Hai bài diễn thuyết ấy dài lắm. Sau này bản quán sẽ lược dịch đăng dần.

Sau mỗi bài diễn-thuyết có chiếu mấy phiến ảnh bên Nhật-bản cho cử tọa xem.

Khi tan cuộc, quan Học-chính de la Brosse có đứng thay mặt cử tọa cảm ơn hai nhà diễn thuyết

Muốn bán một cái xe mô-tô, hiệu « Terrot », 2 chevaux 3/4 — Còn mới lắm.

Hỏi tại M. Ba-ky, 143 phố hàng Bông, Hanoi. 5106

CẦN NGƯỜI LÀM ẢNH

Sở chiếu-bóng ở phủ Toàn-quyền cần người thợ ảnh đứng đắn, chữ nghĩa kha-khá và đủ tư cách làm một người thị-dịch (surveillant).

Hỏi tại: phố Grand Bouddha, số 150.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$90

油肝魚丸

[illegible]

Cuộc phát thưởng kiểu nhà của hội Khai trí. — Ngày hôm qua hội Khai-trí đã khánh thành cuộc thi kiểu nhà của hội mở ra từ mấy tháng trước và phát thưởng cho các nhà được giải. Ông chánh hội-đồng xét thưởng là quan chánh công-tác Hébrard phát bằng cho những nhà hội hoa được thưởng và khen nhất là M Đỗ-v-Ỳ được luôn mấy giải. Các quí quan đến dự đông lắm. Có quan cai-trị Merty và quí phu nhân, quan chánh công-tác Hébrard, quan cai-trị Vayrac phủ Thống-sứ, mấy ông phái-viên Nhật bản, của hội « Amis de l'Indochine », quan bác-sĩ De Fénis de Lacombe, quan chánh sở Trước-bạ de Feyssal, quan bác-sĩ Lambert, vân vân.

CUỘC ĐẠI-HỘI ĐẤU VÕ

Có tin rằng hội Boxing-Club Hanoïen, trù tính để đến ngày thứ ba, 17 février, hồi 21 giờ, đặt cuộc đại-hội đấu võ ở nhà chớp bóng « Cinéma Palace ». Cuộc đại hội này thực là một cuộc rất vui cho các nhà thích võ, vì những nhà dự cuộc là những tay đánh võ rất giỏi.

Defendini chọi với Pasquiou. Pasquiou ta không biết, nhưng cứ như nhiều người đã trông thấy Pasquiou đấu võ ở Hải phòng, thì Pasquiou là một tay giỏi có cơ đánh nổi Defendini. Nếu vậy cũng đáng lấy làm lạ.

Duchesne chọi với Pierron.

Lin éa chọi với Luc.

Hai cuộc võ người Nam chọi với người Nam.

Thọ với Phương, Sinh với Thông.

Lại có cuộc đấu kiếm M. Leloup và M. Mengelle.

Có âm-nhạc do M. Ramos trông-nom.

ĐÃ CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

THỨ BA

Bán ở khắp các hàng sách

Giá 0$18

Cái án mạng ở phố hàng Quạt. — Hôm nay tòa án Đại-hình đã xử đến việc án mạng xảy ra tại phố hàng Quạt ngày năm ngoái là việc bản quán đã đăng trước. Nguyên ngày 12 tháng 11 năm 1924 vào hồi 8 giờ tối, tên Trần đình-Thụy tự Dần, đi ở, quán ở làng Đến-xá, huyện Bình-lục tỉnh Hà-nam đánh nhau với tên Ng hữu-Thìn ở gần máy nước phố hàng Quạt, cầm dao đâm phải sáu nhát vào cổ chảy máu ra nhiều quá, ngã gục xuống đấy chết ngay.

Hỏi thì nó chối không có đánh chết tên Ng-hữu-Thìn và khai rằng vì tên ấy cầm dao đâm nó nên nó sẵn vào giằng được dao đâm luôn mấy nhát chẳng may chết.

Tên Thụy khai thế là khai man, vì khám trong mình nó không có thương tích gì cả và cứ xét tình hình chỗ đánh nhau thì rõ là nó có ý giết chết tên Ng-hữu-Thìn.

Tên can phạm trước chưa can án bao giờ.

Tòa xét xong tuyên án phạt tên Trần-đình Thụy 2 năm tù án treo.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị đã xử những việc sau này:

Lừa người lấy của. — Trần-đăng-Kính làm nghề coi máy nói ở sở Toàn-quyền, ngụ ở ngõ Nhà-Thờ tìm cách xoay tiền, nói dối với mẹ vợ là Ng-thị-Mây tức phó Mây rằng ở tòa án khuyết hai chân chạy giấy mà mỗi chân phải lễ 50 đồng, lại bảo mẹ vợ có quen ai muốn làm chạy-giấy thì mách để lo hộ cho. Mẹ vợ thấy con rể nói thế, liền đến mách người quen tên là Ng-thị-Huân hiện có con trai o ra có việc làm Người đàn-bà ấy tưởng thật, liền đi vay được 20 đồng đem đến giao cho Trần đăng-Kính để xin chân chạy giấy cho con trai, còn số 30 đồng xin về lo đưa sau. Người đàn-bà ấy lại đến mách người họ làm thư-ký ở sở Bưu-chính tên là Ng v-Cơ hiện cũng có cháu chưa có việc làm. Người này cũng cho là thật liền lo 50 đồng cùng với Ng-thị-Huân đến đưa cho Trần đăng-Kính để cậy xin chân chạy giấy cho cháu một thể Mãi sau Ng-thị-Huân mới biết là bị lừa mất tiền, không được việc gì, mới đến đòi những số tiền ấy, thấy không được, bấy giờ mới phát đơn đi kiện. Nhưng hỏi, bên bị kiện không nhận có lấy tiền chạy việc gì cả. Trước mặt tòa, thì Ng-thị-Huân vẫn giữ lời khai trong đơn và lại khai rằng vì số 20 đồng bên bị đã trả rồi thì nay xin thôi không kiện nữa. Còn người bị lừa nữa thì khai không muốn kiện vì bên bị thua đã khất đơn xin lo trả lại số 50 đồng ấy. Song vì tòa không cho rút đơn kiện, nên bên bị xin hoãn để thuê luật sư cãi cho vì lẽ đó tòa hỏi chứng tá xong hoãn 15 hôm nữa mới xét.

Vu oan giá họa. — Đầu Thuyết ở tỉnh Sơn-tây có đơn kiện tại sở Cẩm rằng Hoàng văn-Thế lừa cả Thế đến nhà hát chịu một cô đầu, hỏi tiền không trả, lại đem lính khố đỏ đến sinh sự và lấy cả những áo treo ở mắc. Khi sở Cẩm đến thì không thấy lính đâu cả lại thấy tên Nguyễn-thị-Hiên làm người bán hàng vặt đem những áo đến trả đầu Thuyết. Vì không có chứng cớ gì, tòa tha cho cả Thế. Nay vì cả Thế lại kiện lại về sự vu oan nên tòa phạt đầu Thuyết 100 quan nhưng cho án treo. Còn Ng-thị Hiên tức Nhuận cũng can về việc ấy thì được tha vì không đủ chứng cớ.

Hành hung. — Trong khi đùa bỡn nhau Trần văn-Phúc tức Toan là bồi cầm dao đâm bạn tên là Ng-viết-Thọ cũng làm bồi tại ngõ Yên-thái. Người mật thám trông thấy cầm dao đuổi nhau bắt giải vào sở Cẩm. Tòa phạt Trần-văn-Phúc 25 quan.

TOU-FOU???

Tou-fou là tay đóng trò chớp bóng có giá-trị

CỦA HIỆU

INDOCHINE-FILM

Sánh bầy được với những tay sành sỏi

Chẳng bao lâu ta sẽ được mục-kích VUA GIẢI BUỒN này trên màn ảnh các rạp ở Đông-pháp.

Hội-đồng kiểm sách — Hội đồng kiểm sách cùng các bảng treo tường thiết lập theo như nghị-định ngày 14 octobre 1924 thì đến sáng thứ bảy 21 février 1925 hồi 9 giờ sẽ họp tại Thư-viện của trường Thuốc Hanoi để xét quyển tập đọc của hội-đồng soạn sách mới làm xong cho lớp Đồng-ấu.

Cuộc thi ngựa kỳ thứ tám của hội Hanoi. — Chiều hôm qua, hồi 2 giờ chiều ở trường thi ngựa bắt đầu thi, người đến xem và đánh cuộc đông lắm. Các giải kết-quả như sau này:

Tên chuồng ngựa	Tên ngựa	Giải
Giải Nhà-quê 1.200 m.		
Tạ-duy-Tư	Số 2	Nhất
Cerise	Số 5	Nhì
A Kam	Số 3	Ba
Giải Déalrix 1.400 m.		
Ng-huy-Hợi	Rigadin	Nhất
Tạ-duy-Tư	Sidi	Nhì
Ng v-Thư	Messine	Ba
Giải Berby 2.400 m		
Ng-huy-Hợi	Sans-Souci	Nhất
D. K. Long	Promodo	Nhì
Blanche	Dictateur	Ba
Giải Ardècle 1.600 m.		
Tạ duy-Tư	Eclaireur	Nhất
de la Belvardière	Borrégo	Nhì
Y...	Le Vétéran	Ba
Giải Ténébreuse 2.400 m.		
J. M. Dusillier	Quès-a-o	Nhất
Blanche	Brise-cœur	Nhì
Ng h. Hợi	Mon-Désir	Ba
Giải Belle Hélène 1.400 m.		
Blanche	Durandale	Nhất
Solaire	Ronsky	Nhì
d'Aquitaine	Démon	Ba

Ngạch khố xanh. — M. Đỗ-Nhu, phó quản khố-xanh ở Hải-dương nay được thăng chánh quản và bổ đi Lai-châu.

AI MUỐN DÙNG ĐỒ GỖ TRẮC

Tủ chè, salon sập vân vân, thì đến hỏi ở số 2?, phố Tiền tsin, buổi trưa từ 12 giờ đến 2 giờ, buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ.

Vì đi xa mà bán

Một cái xe ô-tô Ford — chạy còn tốt lắm — giá 500$00.

Hỏi tại bản-quán. 5.107

AUTOS D'OCCASION

Studbaker 6 cylindres.	18 HP	1.600 $
Citroën torpédo.	10 HP	1.200 $
Fort —	10 HP	400 $

S'adresser à l'Usine Électrique.

BÁN MỘT CÁI XE CAO-SU

Bán một cái xe cao su mới mua 2?0 $ ở hiệu tây mới dùng được có hai tháng. Hỏi tại bản quán.

HIỆU BÀO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội Ái-hữu thương-chính. — Chiều thứ năm, 12 Février 1925, hội Ái-hữu Thương chính Haiphong họp đại-hội-đồng thường niên tại Salle d'Honneur de la sous direction để bàn lại ban trị-sự mới và để nghe các tờ kê-trình về công việc và tài chính trong năm 1924.

M. Lượng chủ tọa, các viên chức trị-sự và các hội-viên đến họp đông đủ cả.

Đúng năm giờ rưỡi, mở đại hội-đồng M. Lượng đứng dậy diễn thuyết các công việc và tình hình của hội.

Sau đến M. Giụ thủ-quỹ đứng đọc tờ kê-trình về tài-chính của hội.

Đến 6 giờ, bắt đầu bỏ phiếu bầu ban trị-sự năm 1925. Khi mở phiếu, các ông có tên sau này được trúng cử.

M.M. Tô-v-Lượng, chánh-hội; Ng-chi-Thức, phó-hội; Ng-trọng-Giụ, thủ-quỹ; Ng-danh-Hàm, phó-thủ-quỹ; Trần-xuân-Chất, thư-ký; Phạm-hữu-Thu, phó-thư-ký; Phạm-duy-Canh, phó-thư-ký; Ng-đình-Siêu, hội-viên-cố-vấn; Đỗ-văn-Truật, hội-viên-cố-vấn; Bùi-ngọc-Đảng, hội-viên cố-vấn; Vũ-v-Kiêm, hội-viên-cố-vấn.

Đến 7 giờ, bầu cử xong, đại-hội-đồng giải tán.

Hội Ái-hữu Thương chính lại cáo.

Thẻ thuế thân của ai? Có một cái thẻ thuế thân thành-phố đề tên là Phan-v Ngọ, 20 tuổi, làm nghề chèo đò, bỏ rơi ở phố Fou Tcheou thì nay đã đề ở sở Cẩm, ai mất lại mà nhận.

Đánh rơi. — Mme Vionot ở số 4 phố Marine trình đánh rơi một cái khăn giải bàn tròn, mùi xám biếc có kẻ hoa ở khúc đường từ phố Paul Bert về nhà.

M. Đặng-đình Giản 33 tuổi ở làng Nniên-tân tỉnh Bắc-kinh trình đánh rơi một quyển sổ tùy thân và một cái giấy hưu bổng.

Xác trẻ con. — Ngày 12 trước hồi 16 giờ rưỡi ở Cầu-ngự sông Cửa-cấm vớt được một cái xác đứa con gái chừng 4 tuổi bỏ trong một cái bao gai có buộc gạch. Cái xác ấy khám xét đã kỹ mà cũng không thể nhận rõ rằng có thương tích hay bệnh tật gì vì ngâm nước đã bốn năm ngày rồi nên thịt thối nát mất cả.

PHỦ-LÝ

Lời cám ơn. — Chẳng may thân-phụ chúng tôi từ trần, các cụ, các quan, các ông, các bà, xa gần thân-hữu, trong họ ngoài làng và các hội, đã có lòng thương đến, hoặc đi đưa đám, hoặc gửi điện-tín, gửi giấy về chia buồn, hoặc thăm hỏi và cho đồ phúng viếng. Cái ơn ấy chúng tôi xin ghi lòng tạc dạ, không biết lấy gì báo đáp lại.

Trong lúc tang gia bối rối, hoặc có điều gì sơ-suất, xin lượng tình cho, chúng tôi được cảm tạ vô cùng.

Cô-tử: Phạm-bài-Cẩm

Nghĩa-tử: Thân trọng Quế

thông-sự tòa Đốc-lý Hanoi, đồng tang gia quyến thuộc, bái tạ

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Số 121

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Vương-bà cầm tức không biết đường nào, túm lấy *Vận-kha* để đánh. *Vận-kha* kêu to lên một tiếng rằng:

— A! Mày đánh ta phải không?

Vận-kha vừa kêu vừa quăng cái đồ ra ngoài đường phố làm hiệu, rồi hai tay ôm lấy ngang lưng *Vương bà*, lại lấy đầu húc vào trước bụng mà ghì chặt ở bức tường, *Vũ đại-lang* xoay trần áo ra, tức thì dảo bước, tiến thẳng vào trong trà-điếm.

Vương-bà trông thấy *Vũ-đại-lang* đến, luống-cuống định ra ngăn-trở. nhưng bị *Vận-kha* giữ chặt, không biết làm thế nào, mới kêu to lên rằng:

— *Vũ-đại-lang* đã đến đấy!

Hai anh chị đang tình-tự với nhau ở trong phòng, nghe tiếng *Vương-bà* kêu, người đàn-bà vội-vàng đóng chặt cửa lại. *Tây-môn khánh* chạy trốn chui xuống gầm giường. *Vũ-đại lang* cố sức lấy tay đẩy cửa phòng, nhưng đẩy sao cho được.

Vũ-đại lang nói:

— Ơi Giỏi thật!

Người đàn-bà hai tay giữ cửa, ngảnh lại bảo *Tây-môn khánh* rằng:

— Mọi ngày chỉ khoe-khoang những miếng võ giỏi. bây giờ nguy cấp đến nơi, lại chẳng được việc chi cả, có khác nào như con hổ giấy không!

Người đàn-bà nói mấy câu ấy, có ý xui *Tây-môn-khánh* đánh *Vũ-đại lang* mà tháo lấy đường chạy. *Tây-môn-khánh* đang ở gầm giường nghe nói, tức-thì chui lên, mở cửa chạy ra mà quát to một tiếng rằng:

— Đánh nhau thì đánh!

Vũ-đại-lang vừa toan túm lấy *Tây-môn-khánh* thì bị hắn đá thốc ngay cho một cái, *Vũ đại lang* vốn người thấp lùn, thành ra trúng vào giữa bụng, liền ngã lăn ra đấy.

Tây-môn-khánh thấy *Vũ-đại-lang* ngã rồi, tức thì chạy thẳng.

Vận-kha thấy vậy, cũng buông bỏ *Vương bà* ra. Láng-giềng hàng phố, ai cũng biết là *Tây-môn-khánh*, nhưng chẳng ai dám can-thiệp, *Vương-bà* vội-vàng đỡ *Vũ đại lang* dậy thì thấy miệng hộc máu tươi, mà nét mặt đã vàng như nghệ.

Vương bà gọi người đàn bà ở trong phòng ra, lấy nước phun vào mặt *Vũ đại-lang* để cho hồi tỉnh, rồi cùng nhau khiêng hắn đi lối cửa sau về nhà, đưa lên trên gác, đặt vào giường ngủ.

Ngày hôm sau, *Tây môn khánh* biết rằng vẫn được vô sự, lại đến nhà *Vương-bà* để cùng người đàn-bà ấy chuyện trò như trước, chỉ mong cho *Vũ đại-lang* chết đi.

Lại nói chuyện *Vũ-đại lang* bị bệnh đã đến năm ngày nằm liệt không dậy. Và người trông nom hắn họ không có, lúc nào gọi vợ cũng chẳng thấy thưa.

Người đàn-bà hôm nào cũng trang điểm chải chuốt, bỏ đi cả ngày, lúc về lại nét mặt hồng-hào đỏ. *Vũ đại-lang* đã mấy lần uất mà ngất đi, nhưng nào ai là kẻ hỏi ơi.

Vũ đại-lang gọi vợ bảo rằng:

— Nàng đi ngoại tình với người ta, chính tay tôi bắt được, không ngờ lại bị đứa gian phu đá vào bụng tôi, để đến nỗi bây giờ sống cũng dở mà chết cũng dở. Các người cứ việc vui sướng với nhau, tôi chết mặc tôi, tôi cũng không thể tranh với các người được, nhưng em tôi là *Vũ nhị-lang* kia hẳn nàng đã biết tính-cách hắn, nay mai hắn về, khi nào hắn để cho yên. Bây giờ nàng biết điều thì trông-nom hầu hạ cho tôi được khỏi, đến khi hắn về, tôi sẽ bỏ đi, chẳng nói làm chi, nếu không thì khi hắn về, thế nào tôi cũng phải nói.

Người đàn-bà nghe lời, nín lặng không nói câu gì, lại chạy sang nhà *Vương bà*, kể-lể hết cho *Vương bà* và *Tây-môn khánh* nghe. *Tây-môn-khánh* nghe nói, run sợ mà lạnh ngắt cả người.

Tây-môn-khánh nói:

— Nếu vậy thì khổ cho tôi quá! Ông *Vũ đô-đầu* đánh được con hổ tại *Cảnh-dương-cương* kia nguyên là một tay hảo-hán ở huyện *Thanh-hà*, chỉ vì tôi quá say nương-tử mà chẳng nghĩ chi, ngày nay hắn nói như thế thì biết làm thế nào cho được! Thật là khổ cho tôi quá!

Vương-bà sẽ cười nhạt mà bảo rằng:

— Tôi chưa từng thấy người đi thuyền không lo, mà người cầm lái thuyền lại luống-cuống tay chân như thế bao giờ!

Tây-môn-khánh nói:

— Tôi làm tài trai cũng uổng, những lúc nguy-cấp như thế này, thật không biết nghĩ ra thế nào. Bà có mưu kế gì giúp tôi không?

Vương-bà nói:

— Bây giờ các người muốn làm vợ chồng với nhau lâu dài hay là chỉ làm vợ chồng ngắn ngủi mà thôi.

Tây môn khánh nói:

— Bà bảy nói cho tôi nghe thế nào gọi là vợ chồng lâu dài, mà thế nào gọi là vợ chồng ngắn ngủi?

Vương-bà nói:

— Nếu làm vợ chồng ngắn ngủi thì bắt đầu từ ngày hôm nay, các người chia rẽ nhau đi, đợi khi *Vũ đại lang* khỏi sẽ xin lỗi với hắn thì khi *Vũ-nhị-lang* về, tất hắn cũng không nói gì. Bao giờ *Vũ-nhị-lang* có việc phải đi vắng xa, bấy giờ ta sẽ lại họp, thế gọi là vợ chồng ngắn-ngủi; nhược bằng các người muốn làm vợ chồng lâu dài để hàng ngày sum họp với nhau thì các người không cần phải lo ngại gì, tôi sẽ có một diệu-kế, nhưng không biết các người có thi-hành được không?

Tây-môn-khánh nói:

— Xin bà giúp cho hai chúng tôi đây được làm vợ chồng lâu dài với nhau.

Vương-bà nói:

— Mưu kế của tôi cần phải dùng đến một thứ, nhà khác thì còn không sẵn, chứ trời xui khiến vậy, trong nhà ngài lại có sẵn-sàng.

Tây-môn-khánh nói:

— Bà muốn dùng con người của tôi thì tôi cũng xin khoét mắt mà đưa cho bà, nhưng chẳng hay bà nói cái gì?

Vương-bà nói:

— Bây giờ nhân lúc hắn đang ốm nặng thì ta hạ thủ càng dễ. Ngài bảy về nhà lấy một ít thuốc độc đến đây, rồi bảo nương-tử đi mua một liều thuốc đau bụng, hòa thứ thuốc độc ấy vào mà cho hắn uống. Khi anh lùn kia đã kết-quả rồi, sẽ dùng một mồi lửa đem thiêu-hóa đi, thế là mất tích, dẫu *Vũ tùng* về đây, cũng không thể làm thế nào mà biết cho được. Cổ-nhân có câu rằng: « *Tẩu thúc bất thông vấn* » nghĩa là chị dâu em chồng không được hỏi chuyện nhau. *Vũ tùng* cũng không có phép tra-hỏi được nương-tử. Gá chồng lần thứ nhất, quyền ở cha mẹ, còn khi tái giá thì quyền ở mình, em chồng có dự chi đến việc ấy. Hai bên cứ đi lại ngầm với nhau, đợi khi nương-tử hết tang chồng rồi, bấy giờ sẽ làm lễ cưới, rồi vợ chồng bách-niên giai lão với nhau, há chẳng phải là kế lâu dài đó ru! Ngài nghĩ thế nào?

Tây-môn-khánh nói:

— Tôi nghĩ cũng tội-nghiệp cho hắn quá, nhưng không làm cũng không thể thôi được.

Vương-bà nói:

— Ngài nên biết rằng nhổ cỏ phải đào đến rễ, nếu không đào đến rễ thì gặp xuân tất lại nẩy mầm. Ngài cứ đem thuốc độc đến đây, tôi sẽ bảo nương-tử hạ thủ nhưng khi thành sự rồi, tất ngài phải trọng-thưởng tôi.

(Còn nữa)

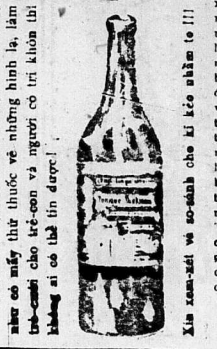
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con sợ mà có trí khôn thì ai cũng tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, bản Nguyễn-công-phượng lời châu phê rằng:

Chuẩn như đại-thần phòng cẩn MONTÈS qui-tâu, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phái thị giới cho qui được phòng chế-tạo để là thành-phẩm.

Khâm thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại dắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng tiền, 54

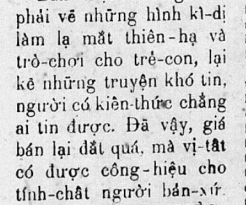
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài báo này.

Nhà Bán-đồ «TẤM-TẮM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bán Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở sưởng chế-tạo ở Vĩ-đi-xon, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng lại trên ngọn rồi

sao như liên-tâm, ô long và thủy-tiên, vân vân, đóng cách hòa-học đóng ra, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ xanh, gọi là «SONG-HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ» cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem nhượng đầu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không cần nỗi mua làm.

Chi-nhánh-điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 14

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

HẢ-ĐÔNG

Thư từ đâu mất cả. — Các người phu trạm nhà quê phần nhiều chưa biết cái bổn-phận mình đưa thư cho người ta phải ân-thận mau chóng thế nào, nên thường khi thư của người ta gọi lính ở trạm về thì họ cứ bỏ xó ở nhà chờ bao giờ đầy chuyến mới đi giao gửi một thể, hoặc để khi nào tiện phiên chợ có gặp người làng hay người chức dịch nào ở làng người có thư đến, thì họ gửi cẩm về hộ, chứ thực tình không mấy khi họ đưa tận tay cho người có thư. Bởi vậy nên thư của người ta chậm hàng tháng là thường, mà trong khi bức thư lẫn lộc ở nhà họ hay ở nhà các người họ nhờ mang hộ thì phần nhiều hoặc bị bóc ra xem, bóc ra xem mà không gián lại được thì xé đi mất, tế là mất toi bức thư! Tôi nói mọi người ở các làng thượng huyện Thanh-oai hiện nay nhiều người kêu ca về cái nỗi ấy lắm. Chẳng biết sở giấy-thép có cách nào cải lương được cái thói hư ấy của bọn phu trạm nhà quê cho chăng?

X. tại cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phái-bộ Nhật-bản đã tới Huế. — Hồi 18 giờ chiều ngày 12 février, hoàng-thân Yamagata cùng phái-bộ Nhật-bản đã đi xe ô-tô đến Huế. Khi tới P. u Khâm-sứ thì có đội lính khố-xanh thổi kèn thi lễ chào mừng và các thức tương đãng kết thúc đã về trang-nghiêm tráng lệ.

Tối hôm ấy phái-bộ dinh trú tại phủ Khâm-sứ. Qua ngày 13, 14 phái-bộ còn ở Huế, đến ngày 15 sẽ khởi hành vào Nam-kỳ.

Rắn ông-bà. — Vừa rồi tại trước trường Hậu-bổ người ta xúm xít xem một vật gì ở trên cây bồ-đề, người này chỉ cho người kia xem ra bộ sợ hãi lắm. Có người trông thấy chắp tay niệm phật hoặc đem hương vàng đến cúng vái đốt từ tung, một hồi thì chật cả đường khiến cho những người qua lại ai cũng lấy làm sạ dị. Hỏi ra mới biết họ xem và lạy rắn ông bà!

Rắn ông bà là cái gì? Rắn ông bà là một loài rắn chẳng biết nó là tên gì, thân hình nó giống con rắn lông, xem bộ hiền lành chứ không phải dữ như là rắn mai rắn hổ. Hình nó có trỗ hoa như là hoa gấm đất, thường năm khoanh ở trên cây hoặc năm ở trong am-mẫu, hình nó có thể đổi thay, khi to khi nhỏ, lớn khi chỉ nhỏ bằng chiếc đũa, lâm khi to bằng cột nhà, vì thế mà người ta cho là vật linh dị, tức là vật của ông bà, nên mới hương hoa cúng vái như thế.

Nước ta về các khoa học không có, nhất là bác-vật-học thì lại càng là mù lắm, cho nên mới thấy vật gì lạ thì lại đua nhau để bịa ra điều này lẽ kia mà nói nhăng nói xàm. Nếu thử hỏi một người tây học về cách vật trừ thì biết liền rằng ấy rồi lại nói tánh tình thân thể nó rõ ràng thì chẳng có điều gì lạ. Còn như người ta mà hay tin nhảm đồn huyền như thế là bởi vì thiển-kiến đa nghi quái đó thôi.

Một con rắn mà xem có mấy trăm người ai nấy thấy đều cho là vật linh dị, chớ chẳng ai giải quyết ra được lẽ thiệt hơn gì khiến cho những kẻ ngu muội càng thêm sự mê tín huyền hoặc, làm cho người khác trông vào chê cười ta, kinh bỉ ta, chẳng khác gì tục mọi rợ, thật là đáng hổ lắm thay.

Sự thua lỗ của các nhà công nghệ xứ này. — Các nhà công nghệ ở xứ này chẳng có nghề gì to lớn cho lắm, chẳng qua là trợ mộc thợ rèn, thợ chạm thợ mã, thợ chẩm nón, thợ đan nát bện v. v. các nghề thợ ấy suốt năm công việc làm ăn chỉ đủ tay làm bằm nhai, chẳng có đồng nào dư dả, bởi thế mà suốt một năm phải làm các vật dự trữ để chờ đến tháng chạp đem ra bán để lấy tiền tiêu tết, vì trong ba bữa tết nhà nào cũng phải sắm đồ ăn mặc cùng là cúng vái tổ tiên, các vật hạng làm để bánh, kẻ nghề gì làm vật ấy đến mấy ngày đầu hạ tuần tháng chạp đã đem bán dạo khắp nơi, nào là ghế mây ghế gỗ, nón chúp tơi đạt, gối nệm, dây dừa, dây guốc, thùng mủng v. v. nhưng khổ thay cơm thua gạo kém, nơi nào tai nạn, nơi kia đói kém; vả lại đã thua ăn thời có mấy kẻ mua đến đồ dụng, cho nên đi bán suốt ngày chẳng có ai mua, không lẽ các vật ấy lại đem nấu đi ăn thế cơm được, thôi thì phải đành bán lỗ đi cho rồi, vì thế mà các vật hạng đã kể trên kia lắm thứ giá bán cực rẻ, như bốn cái ghế gỗ xỏ mặt mây hai chân tiện nơi dựa lưng có con lơn, giá ngày thường bốn cái ấy phải sáu đồng mới làm, đến ba bữa tháng chạp bị bán-rẻ bốn đồng hoặc ba đồng, có khi hai đồng, hai đồng rưỡi cũng bán.

Tôi đợi ngày thường bảy tám giờ một chiếc mà đợi gần tết chỉ ba bốn giác, xem như thế thì các nhà công-nghệ xứ này năm vừa qua đây bị thua lỗ nhiều quá. Nhưng cũng may biết công nghệ còn làm ra được vật này vật kia mà đổi gạo, chứ như lắm người khác công-nghệ để ế chẳng biết, gặp tăng rồi thua kém đến nỗi thì đành phải tứng rỗ cơ hàn, thiết thân lẻ sinh ra liều chuyện phi vị, người đành phải chịu đi ăn mày ăn mót, tình cảnh đáng rất thương thay, lâu nay thấy đường trông thấy nhưng kẻ ăn mày, bằng trắng đất dầu trông tình cảnh thảm thiết. Thiết tưởng rằng quan trên đã từng ra lịch nghiệm nhật khiến làng xóm họ hàng nào có kẻ bần cùng đi xin kiếm thì phải đem về mà bảo dưỡng, mà lính ấy chẳng thấy ai tuân cứ để kẻ hành khất đi đâu cũng gặp, tưởng rằng kẻ biết đâu phải nên lưu tâm mà chấn hưng việc ấy mới là.

Thực dụng mỗi ngày mỗi thêm đắt. — Đã đành rằng những nơi phiên ba đó hội, sự cơ tụ càng ngày càng đông, tự-nhiên cũng càng ngày càng đắt, nhưng cái giá ba buôn cũng có khi nhân tuần mà tăng giảm, thì đã gia cả đắt mà không ai kêu vào chỗ nhưng giá lên xuống rất thường thì thực ngày nhiều cho người thiệt thòi.

Từ trong khoảng tháng chạp trở lên nay các món thực phẩm như là thịt bò thịt lợn cùng gà vịt cá tôm bỗng tăng giá lên đắt đã phi thường: Trong khoảng tháng mười, mười một, gà vịt mỗi con chừng hai hào đến ba hào là cùng mà qua tháng chạp đến nay thì phải 5, 6 hào mới có, cho đến cá tôm cũng đắt như thế cả, những nhà thiếu thốn gặp phải cơ hội này thiệt rất đỗi khó khăn cho kẻ sinh hoạt, đã có nhà phải đem cả gia-tiêu về nhà quê vì ở Huế thì không thể tìm sách sanh hoạt cho như ý được.

Cái nguyên do về sự đắt cao như thế là bởi đâu, thì nên đáp rằng do ở hai lẽ: 1° gạo cao thì các thực phẩm cao giá mới có tiền mà mua đủ gạo, 2° vì hạn có bạc mà thực thăm phải cao. Bọn cờ bạc vào sòng đánh, kẻ tan cửa nát nhà, kẻ thì được thì thua hỗ là ăn tiêu dắt mấy cũng mua cho được, vậy nên tiền ra giữa chợ thì thứ gì cũng trả giá cao để mua đành người, còn như người vào trong sòng đánh vật đắc đến bao nhiêu cũng ăn, vì thế mà thực phẩm nên cao giá.

Cứ như hai điều ấy thì chẳng tài nào mà chỉnh lý được các giá cả của đồ thực phẩm ấy giữa chợ mà tưởng cũng từ rày về sau các thực phẩm ở chợ khỏi đầu sự tăng giá từ đây mà trở đi.

Xin xăm, coi gò, coi quẻ. — Học ngữ có câu: «Thầy bói nói đui, bỏ lại có câu: «bói ra ma quét nhà ra rác», vậy thì đã nói rằng thầy bói nói đui thì đã biết là các bác thầy bói ấy huyền hoặc nói xàm mông lung mù mịt, và bói ra ma quét nhà ra rác tức là bói không hoài thì ra sự ma quỉ huyền hoặc hoài, cũng như thường quét nhà thì thường có rác vậy. Hai câu tục ngữ ấy đã bày tỏ cái nhơn tình thế thái về sự mê tín xăng xiên của ta để răn đe dạy dỗ cho xã-hội biết rằng sự bói khoa phần nhiều là thêm hại chớ nên tin, thế mà chẳng khi nào thấy bỏ được thói ấy.

Đầu năm nay, nào là kẻ đi chùa xin xăm, nào là người đi coi gió coi bói, ngày nào cũng có, ở các chùa chiền cái ông thầy xăm lắc cả ngày không dứng, những cái lọng, cái lưỡi của các bác thầy bói thầy đồ thường lập bập cẳng khi nào ngớt; những kẻ đi bói khoa cũng xin xăm như thế chẳng qua là cầu phúc cầu tài cầu tử tức chớ chẳng có điều gì lạ. Cầu phúc, phúc ở đâu mà cầu, cầu tài, tài ở đâu mà cầu, cầu tự, nào có lẽ thánh thần làm cho ta sinh được thế thì sao ở giữa đời có lắm người giàu sang mà trọn đời phải chịu vô tự, có lắm kẻ bán buôn tần tảo mà chẳng thấy giàu, lại lắm người tai nạn chưa xong đã xảy nạn khác có phải là họa phúc vô môn đó chăng. Thế tục có câu: «làm lành gặp lành» chẳng phải cầu phúc mà gặp phúc, còn như muốn cho sang tài phải tần cần học tập; muốn cho giàu thì phải kiệm ước làm ăn, hà tất phải đi lễ bái mà cầu phúc, đi bói khoa mà hỏi việc tương-lai. Vậy hãy xin bỏ con bỏ những điều xăng tin lấy điều thiệt.

Số quyên giúp người bị lụt bão (*tiếp theo*). — MM. Phạm-Phê 5 p., Trần-Phát 5 p., Hoàng-Tấn 5 p., Phạm-Xuân 30 p., Trần-Cơ 10 p., Lê-May 10 p., làng Bạo-la 7 p., làng Bạo-vong tây 6 p., làng Hà lang 5 p., làng Phú-hoa 8 p., làng Niêm-phò 14 p., làng Nam-dương 5 p., làng Phú-lương 11 p., làng Lạc-vân-hạ 5 p., Phong-lai-xá 10 p., làng Xuân-tuy 6 p., làng Sơn-tung 7 p., làng Phu-ngan 8 p., làng Thi-liệp 7 p., làng La-vân-thượng 5 p., làng Tây-thành 5 p., làng Phước-yên 7 p., làng Thuliệ 10 p., làng Thạch-bình 5 p., làng Uất-miu 5 p., làng Đông-xuyên 7 p., làng làng Mỹ-xá 8 p., làng An-xuân 14 p., làng Kim-đôi 9 p., làng Đông-lâm 9 p., làng Lanh-thủy 5 p., Lê-Khan 5 p., Viễn-Thanh 5 p., làng Lăng-xá 5 p., làng Thanh-thuy-chanh 7 p., làng Giaiê-chan 6 p., làng Vân-thế 10 p., làng Lương-văn 5 p., làng Gia-lê thượng 10 p., Lê-Khuê 13 p., làng Phù-Bài 20 p., Phan-Lộng 5 p., Nguyễn-Chi 10 p., làng Thanh-thuy thượng 10 p., Mai-Trí 5 p., Trần-Buất 5 p., làng thanpủ 12 p., Hồ-Huy 20 p., Lê-Gia 8 p., Ngô-Thua 7 p., Phan-Đạt 5 p., Hồ-Luân 20 p., làng Lương-xá 5 p., Hoàng-Thanh 10 p., Ng-Tăng 10 p., Ng-Duệ 5 p., Ng-Liên 8 p., Cao-Kiêm 5 p., Trần-thi-Khoa 10 p., Văn-Can 5 p., Cửu-Trân 5 p., Ng-Cẩm 5 p., Lê-Dương 5 p., Ng-Lam 5 p., Lê-Dâng 5 p., Hồ-Trí 5 p., Dupuy (Volny) 50 p., Corne (Pierre) 10 p., de Pio 10 p., Cheminant J. M. 10 p., Crivelli (Louis) 5 p., Batrigue 7 p., Braquehais 5 p., Ng-văn-Hồ 5 p., Trịnh-v Dang 5 p., Sénéchal 5 p., Marcantetti 5 p., Baille 5 p., Société des Trés de l'Indochine (Tam-kỳ) 50 p., D. van Manen Hollanda's (Tam-kỳ) 25 p., Raden (Javanais Tam-kỳ) 5 p., Vaiaven (Hollandais) 10 p., C. Cloix 5 p., Dewot 5 p., Đoàn-hóa-Lợi 5 p., Biondei, Ingénieur 10 p., Bồ-xuân Dung 8 p., Ng-nguyên-Phu 10 p., Troisi-Sauh 5 p., Dr P. Leaoir 10 p., Hà-huy-San 5 p., Eychenne Jean 5 p., Nguyễn-Suyên 20 p., Ng-Da 20 p., Phan-Khuê 15 p., Võ-K. oa 10 p., Võ-Dang 10 p., Nguyễn-Nghiêu 10 p., Võ-Vương 10 p., Ng-thống 10 p., Ng-Năm Võ-Hồ 5 p., Tai-bà-Tân 10 p., Thi-Hoành 10 p., Thí-Sự 5 p., Võ-Phổ 5 p., Võ-Hàm 5 p., Hồ-Thê 5 p., Vanévi 5 p., Ng-Huy 5 p., Trần-Sắc 5 p., Lê-Khâm 5 p., Nguyễn-Diêu 5 p., Phan-Mạc 5 p., Dương-Bo 5 p., Lê-Dang 5 p., A-kim-Thang 5 p., Trương-Thu 5 p., Ng-Huy 5 p., Dương-thi-Tinh 5 p., Ngô-Khét 5 p., Ung-Ủy 5 p., Võ-thi-Khâm 15 p., Ng-Khanh 15 p., Lê-Xang 15 p., Lêkhâm-Duy 15 p., Võ-thi-Ung 10 p., Võ-Luyện 10 p., Ng-thi-Vo 10 p., Ng-Cân Ng-ba-Chương 10 p., Ng-Hân 10 p., Ng-Kế 5 p., Trương-Cần 5 p., Hồ-Lương 5 p., Huỳnh-Cân 10 p., Thi-Nam 5 p., Trần-Luân 5 p., Ng-Bích 5 p., Đoàn-Tô 5 p., Ng-Thịnh 5 p., Thị-bát-Đoàn 15 p., Ng-Hòe 5 p., Thị-Soạn 5 p., Võ-Cần 5 p., Đôn-Cần 5 p., Ng-Tăng 5 p., Trần-Mẫn 8 p., Ng-Một 10 p., Phan-Đạt 8 p.

(*Còn nữa*)

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Phái-bộ Nhật-bản tại Vinh. — Hồi 5 giờ rưỡi chiều hôm thứ tư 11 février, phái-bộ Nhật-bản nọi đường bộ vào tới nơi, suốt hai bên đường từ Cầu-giát vào đến Nghệ đều có cắm san sát; trước cửa trường trung-học có dựng một cái khải-hoàn-môn, kết toàn bằng hoa lá rất công phu. Học-trò An-nam đứng sắp hàng hai bên để nghênh tiếp phái-bộ. Quan trên có sức cho thành phố nhà nào cũng phải kéo cờ treo đèn.

Khi tới nơi thì hoàng thân Yamagata và quan đại-sứ Claudel vào nghỉ tại tòa Sứ, còn các phái-viên thì nghỉ tại nhà khách-sạn Tây. Đến 8 giờ tối thì dinh quan Sứ thiết tiệc mừng phái-bộ, quan chánh công-sứ Châtel có đọc mấy câu chúc tụng và hoàng-thân Yamagata có đáp từ.

Còn các trò vật như nhà trò bỏ bộ và lính khố-xanh trước đèn ở ngoài phố thì rất là náo nhiệt, nhân thế mà các công-tử tiểu-thư cũng được một phen khoe quần khoe áo, giống người người cũng được mắt buổi kiếm xu.

Sang hôm sau thì phái-bộ lại cùng nhau lên ô-tô qua sông Bến-thủy đi về Huế.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các người dượt-báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. * Mua báo thì tính từ đầu hoặc giữa một tháng tây trở đi cho sau.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Xin kính cáo để các liệt quý chư-tôn biết trước cho rằng, bản-hát của bản-hội hiện đang luyện tập một vở hát chèo mới nói về gương phong tục của một ông danh-sĩ mới soạn chung với một tay chuyên môn. Tích hát ấy nhan đề là: «CÁI KIỂN KIỆN CỦ KHOAI» vừa mới và các câu hát lại là làng lắm. Khi nào đem diễn được sẽ đăng báo trước

Tối thứ hai 16 Février 1925
(hai mươi bốn tháng giêng)
LƯU THỦY VÔ TÌNH
Giận chồng thôi lại mang con,
Lòng trinh đã có vuông tròn chàng tri.

Tối thứ ba 17 Février 1925
(hai mươi nhăm tháng giêng)
TRẬN CƯỜI THỨ HAI
Vở chèo cải-lương soạn thành 30 điệu hát. Cách vài hôm nay bản-hội đã đem diễn lại mà mới 8 giờ tối đã bán hết cả vé các ghế ngồi. Phần nhiều các quý-khách đến xem không lấy được vé phải về không. Bản-hội lấy làm áu hận vô cùng. Nay lại tiếp được nhiều thư của các liệt-quý-chư-tôn gởi lại bảo diễn lại. Bản-hội lại xin lỗi quý, Vậy xin các ngài chịu cơ cực cho và xin giữ cao ngồi trước kẻo hết. Bản vé từ tối thứ hai.

Có quyền vở bán tại nhà hát và hiệu Mục-đình-Tư ở phố hàng Bông.

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng ba tây 1924 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ bảy, mồng 3 tháng ba tây 1925 (*9 tháng hai ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoài giá mua, là bốn phần (4 %).

Sẽ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quản Chủ Vạn-bảo.
MÉTAILLER

2046

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MOÑ PE

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mụ mắt, đau mắt, đau da mảng mắt, chảy nước mắt.

Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng:

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$50

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . . 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Canté** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cũng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:
COMPTOIRS COLONIAUX CHINOIS
Haiphong. 2228

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén
Thợ khéo kỹ công và giá thực.
2017

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MAY NỐI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong dòng khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẠO-THỊNH kính cáo.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi [illegible], các bệnh ho, đau [illegible] nói tóm lại là tất cả các phổi, [illegible] về bộ máy hô-hấp, bệnh đau [illegible] lắm, vậy cần phải lại sắp nhiều [illegible] được. Thực cần thận lắm [illegible] chữa cẩn thế, bệnh ho không [illegible] tất ai thận nguy-hiểm thế [illegible] xứ cũng biết. Bệnh lao thực [illegible] này, nguy-hiểm lắm thay, vì [illegible] năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống [illegible]

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu **CHASSAGNE**, *Phố Paul Bert có bán.*

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ-bảo cho.

Những bao niêm "The Cock" không bán chỉ để cho khỏi các cửa hàng đều có cả. Bổng không nên hỏi niêm biếu ở phố hàng gai số nhà 83

Cái sức khỏe của đàn-bà
và cái bệnh đau lưng

Đàn-bà con gái lớc tuổi nhiều lắm, thường hay vàng da, sức yếu, đau lưng, đau gan, nhức đầu, nhất là buổi sáng lúc thức dậy. Ngoài lúc ấy, lại còn lúc khi sinh-sản, lại thường yếu mệt, đau thế thịt, nặng mi mắt, nặng bàn chân. Nên cũng đàn-bà lại còn lúc trở về già, hay mắc những bệnh như tụ-huyết, trứng mật, nặng chân.

Trong những lúc ấy, đàn-bà muốn cho khỏi ốm đau thì nên giữ gìn bổ thận, mà lúc nào cũng phải giữ gìn bộ thận vì cả bệnh của đàn-bà phần nhiều là bởi thận yếu đau mà sẽ những chất bẩn, và nước acide urique trong máu.

Trong khi ấy thuốc Pilules Pester rất công hiệu, vì trong những thứ đau thận, đau xương cốt, xương mắt cá chân, tiểu tiện đục và có cặn, vân vân, dùng vào rất tiện. Các thuốc Pester bán tại số 38, 31 Ferdinand, Paris 17

Hàng bào-chế nào cũng có bán

Rượu thuốc trị bệnh xương-cốt, đau xương của Hiệu Tứ Ngọc Liên, số 46, Rue Principale à Bắp-cầu đã nổi danh trong các giới. Vì cất mảnh-lực đại bổ của nó rất mãu-nhiệm, nó làm cho khí huyết sung túc, xương cốt mạnh mẽ, rượu này ai dùng cũng được, vì nó là một thứ thuốc bổ rất dễ uống. Hiện có gửi bán tại nhà lo Kim Đức-Giang, số nhà 83, phố hàng Bồ, Hanoi và hiệu Hương-Bắt thư điếm, số nhà 92, Boulevard Bonnal, Haiphong và hiệu Phương-Nguyên, Rue Paul-Bert à Huế, giá mỗi chai là 2$50.

Ở các tỉnh xa ai muốn mua hay có điều gì, xin cứ viết thư về bàn-hiệu tại Bắp-cầu.

RƯỢU BẠT-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống đã mát mồ và mát khan tiếng.

Hãy nhai tuabác đỏ mà đi.

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÁC

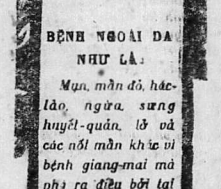
Mụn, mần đỏ, hắc-lào, ngứa, sưng huyết-quản, lở và các nốt mần khác vì bệnh giang-mai mà phá ra điều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng lục-hợp to.

HẮC-LÀO khỏi 3 tuần lễ | EczÉMA khỏi 20 ngày là cùng

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rất mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trẻ con thường hay đi lỏ, ho giột gân, mun nhọt, sốt, nặn nặn, muốn trị các bệnh ấy cho trẻ con thì nên dùng :

Reinette Duval

Thuốc nhuận tràng, chế bằng nước quả dân (pommes) và các thứ quả khác nữa.

Mỗi lọ : 0$90

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xứng đa dầy, đau đa dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Trodigestif

có các chất **Pancréatine, Diastase và Pepsine.**

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗稍

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晴午各啞每各啞沒喉醒歷咳稍

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2098 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ thời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ê khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống cáo cachets

Hễ phải bệnh ho
HÃY DÙNG THỨ THUỐC NAY :
THUẬN KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN

Thứ thuốc này của bản-hiệu đặc biệt đã lâu năm, bất cứ ho hàn, ho nhiệt, bị cảm sinh ho, hoặc đi nắng gió ho, nam nữ lão thiếu đều là hợp dụng, ho nặng đến đâu chỉ già mỉ a chai nhẹ ngày lập tức.

Thứ thuốc này dùng bằng lo thấy linh bao nhiêu cần thận để lâu không hỏ.

Mỗ lọ ba hào.

Nữa tá (6 chai) một đồng rưỡi

Trong hiệu có thầy danh sư và đủ các thứ thuốc, các ngài muốn hỏi điều gì xin trả lời ngay

Quí khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân, nếu có thư từ hoặc mandat gửi về cho bản hiệu, xin để tên M. SIOU-HANG-LAM thì tiếp được ngay.

TIÊU-HẠNH-LÂM
108, phố hàng Buồm, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

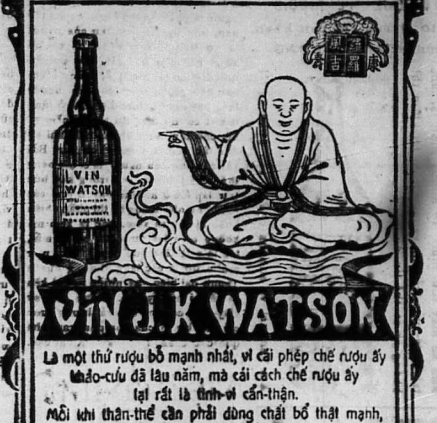
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$80 một hộp

VIN J.K WATSON

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy chảo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước, v v.

Một cốc li-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

Tàu thủy ở Vientiane về tới chủ-nhật thì sáng thứ hai xe 6-10 chở thư và hành-khách ở Thakhek về suốt Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiếc thứ bảy đến Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14,00 —

Đường đi Huế và Yên-ly đi Nghệ-hàng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên-ly, Thakhek hay là Napé

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Bán rao hàng ở gian hàng bán vị ăn

Từ ngày thứ hai 16 đến ngày chủ-nhật 22 Février 1925

Arôme Maggi	Một lọ số 3 :	7 fr. 25
Dầu O-li-va Guiot, thượng hạng. . .	Một lít :	12 fr. 00
Bột bánh Savoie làm bằng trứng tươi Hiệu La lune.	Một gói 250 gr. :	2 fr. 00
Nấm Gabriel.	Một phần chia từ hộp :	3 fr. 50
Cá harengs ngâm rượu vang trắng Bouclet. .	Nửa hộp :	4 fr. 50
Pâté foie gras, Hiệu Joubes	Một hộp hai người :	8 fr. 25
Quả cerises ngâm Champagne Mère Moreaux.	Một lọ một lít :	20 fr. 00
Eau gazeuse naturelle Prior. . . .	Rất tốt, nửa chai :	2 fr. 00
Rượu vang trắng Barsac Hiệu Calvet.	Một chai :	11 fr. 00

TÉLÉPHONE N° 189 — BOITE POSTALE N° 20 — Adr. Tél. MAGRANONG

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Vào một cái trái-đơn của Công-ty Phánh, có rất số đã hoàn lại (Obligation Panama ở hoàn) mà mỗi năm phải mất ngay 20 quan, còn thì 17 đồng mỗi tháng nữa 20 quan, theo như lệ định sẵn dưới. (Như vậy mỗi ngày số định mất ra, có thể trở nên giàu có được).

Số nếp tiền lên đến là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền ưu-tiên, nhưng số quan đã gấp nhiều phần nữa số tiền mình đã bỏ ra nếu thì mình được lĩnh nguyên ả tiền lẫy kỳ. Mỗi trái đơn, trong sau [illegible] công trong một lô từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, hàng số thì chắc được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 2 triệu lẻ.

Thử vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

36 lô.	500.000 quan		200 lô	5.000 quan
30 lô.	250.000 —		1.320 lô	3.000 —
60 lô.	100.000 —		13.200 lô	1.000 —
60 lô.	10.000 —		1.700.900 trái đơn hoàn lại tiền	400 —

Người có Phánh-đơn được sự chắc chắn rằng số mình được hưởng lợi là bao nhiêu.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số có nhiều được lợi chỉ bằng bỏ số trái đơn trong số không phải trả tiền. Các số đã trúng bằng kỳ đăng vết các số-đơn đã lại nhà ngân hàng, nếu nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản sau viên luật ngày 18 Mars 1905. Bản luật kỳ là một luật bảo-trợ giữ gìn cho nhà, và có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đơn các cuộc rút số kỳ thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)